

[Aksel Larsen.]

terne, men jeg håber da, at man også vil sørge for at lave regulære fotokopier i naturlig størrelse af samtlige håndskrifter. Jeg tror ikke, det er tilfredsstillende med mikrofilm. Jeg vil i øvrigt sige som min opfattelse — hvis det kræver ændringer i visse lovparagraffer, må vi have disse ændringer — at naturligvis bør intet originalt håndskrift føres fra Danmark til Island, uden at det forud er godt og betryggende konserveret, restaureret og fotokopieret.

Dette med restaurering og konservering er noget uhyre vigtigt. Jeg havde den lidet glædelige oplevelse at overvære et møde i Studenterforeningen i tirsdags, hvor professor Brøndum-Nielsen forkyndte, at man kunne slet ikke oversende visse af disse håndskrifter. De er i en sådan forfatning, at hvis man forsøgte at blade i dem, faldt de sammen til støv. Så kan man formentlig heller ikke flytte dem, før de er blevet restaureret og konserveret. En sådan oplysning fra den, der fremfor nogen kæmper for, at håndskrifterne skal blive her i landet, fortæller, at det åbenbart er så som så med det omfattende, energiske arbejde, man i Danmark har gjort for at redde håndskrifterne. Jeg tror, der er gjort et meget stort arbejde, men det kan ikke være tilstrækkeligt, når man endnu i 1961 ikke er nået længere, end at der er vigtige håndskrifter, der ville blive forvandlet til støv, hvis man vovede at blade i dem. Og det er ikke mit udtryk, det er professor Brøndum-Nielsens — han må jo vide det.

Men altså, jeg mener, at man må sikre sig, at håndskrifterne er i forsvarlig stand, og at de er omhyggeligt fotokopieret, før de overføres til Island. Dette er efter min opfattelse absolut nødvendigt for bedømmelsen, og det er formentlig også nødvendigt som en art forsikring. Tidligere er håndskrifter gået til grunde ved, at et skib er sunket med mand og mus på vej fra Island til København, og en transport til Reykjavik kan vel også i vore dage være noget risikabel, så jeg synes, man skal gardere sig bedst muligt.

Der anføres andre argumenter for, at håndskrifterne ikke bør overleveres til Island, og man siger, at det vil få fuldkommen uanede konsekvenser, for så kan jo alle mulige stater komme og melde sig

og sige: så vil vi have de og de kulturelle genstande, antikviteter o. s. v., som Danmark besidder, leveret tilbage til vort land. Man taler om det gamle Hellas, Rom, etruskerne og ægypterne, og jeg ved ikke hvad. Det er mig ufatteligt, at voksne mennesker, der vil påstå, at de besidder evnen til logisk tænkning, kan komme med sådanne argumenter. I de allerfleste af disse tilfælde er det lande eller stater, som eksisterer geografisk på det sted, hvor der, dengang de pågældende kulturværker skabtes, levede et andet folk end det, der lever nu. I Ægypten lever ikke det samme folk, som levede på faraonernes tid. I Grækenland lever kun i meget begrænset målestok det samme folk, som dengang landet hed Hellas. Folkevandringer og folkeforskydninger er gået hen over landene. Etruskerne — ja, allerede for 1 900 år siden havde man glemte deres sprog, så der er vel ingen, der kan komme og forlange de etruskiske genstande tilbageleveret med den motivering, at etruskerne savner dem. Henne i nationalmuseet står der en kæmpestenløve, som er kommet hertil som små stenfliser, der omhyggeligt er sat sammen; den er fra sumerriget, som ikke eksisterer, folket eksisterer ikke. Hvordan skal der blive tale om nogen tilbagelevering dér?

I andre tilfælde ligger det sådan, at de pågældende folk selv besidder en rig skat af deres fortidsminder, men det er anderledes med Island. Det er sådan, at det islandske folk, som lever i dag, er det samme islandske folk, som levede for 1 000 år siden, og det danske folk er det samme folk, som levede for 1 000 år siden. Her må sagerne stå ganske anderledes, og så kommer hertil, at i forhold til Island er vi så uendelig rige, mens Island af håndgribelige vidnesbyrd om sin storhedstid kun har håndskrifterne, som Island altså ikke har.

Derfor er jeg tilhænger af, at Island får disse håndskrifter, og jeg må i øvrigt for at illustrere yderligere, hvorpå modstanderne af overlevering støtter sig, igen henvise til dr. Starcke, der minsandten i sin offentlige publikation fastslår, at det vil være uforvarsomt at føre håndskrifterne til Island, fordi der er så mange vulkaner på Island — længere ud kan man ikke komme!

Jeg er altså i princippet tilhænger af ministerens lovforslag og af forslaget til